

Řízení o dovolání

Za „jiné hmotněprávní posouzení“, na němž je založeno rozhodnutí ve smyslu důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je možno, pokud jde o výrok o trestu, považovat jen jiné vady tohoto výroku záležející v porušení hmotného práva, než jsou otázky druhu a výměry trestu, jako je např. pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný nebo úhrnný trest, popř. společný trest za pokračování v trestném činu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 8 Tdo 1121/2020-278 ze dne 25.11.2020)

Nejvyšší soud, soud pro mládež, rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného mladistvého AAAAA (pseudonym), nar. XY v XY, trvale bytem XY, adresa pro doručování XY, proti rozsudku Krajského soudu v Praze, soudu pro mládež, ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. 13 Tmo 44/2019, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu Praha-východ, soudu pro mládež, pod sp. zn. 16 Tm 4/2019, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. se dovolání obviněného mladistvého AAAAA odmítá.

Z odůvodnění :

I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu Praha-východ, soudu pro mládež (dále „Okresní soud Praha-východ“ či „soud prvního stupně“), ze dne 27. 6. 2019, sp. zn. 16 Tm 4/2019, byl obviněný mladistvý AAAAA (dále „mladistvý“) uznán vinným 1) proviněním zneužití dítěte k výrobě pornografie podle § 193 odst. 1 tr. zákoníku, 2) proviněním pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku a 3) proviněním výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií podle § 192 odst. 1, 3 tr. zákoníku, jichž se dopustil tím, že

ad 1) v době od 13. 10. 2017 do 16. 12. 2017, převážně z místa svého bydliště na adrese XY č. p. XY, okres Praha-východ, komunikoval prostřednictvím internetové sociální sítě Facebook s poškozenou nezletilou BBBBB (pseudonym), nar. XY, o níž věděl, že v té době nedosáhla věku 15 let, přičemž v průběhu komunikace, v úmyslu získat materiál pro své sexuální uspokojení, po poškozené požadoval, aby se vyfotila nahá, a to jednak celá, následně i s detaily intimních míst, což poškozená po jeho naléhání činila a v průběhu uvedeného období mu zaslala celkem 18 fotografií a 1 video, kdy na fotografiích je zachycena částečně nebo zcela nahá, zpravidla v eroticky vyzývavých pozicích a s detailními záběry obnaženého poprsí či přirození, na uvedeném videu je zachycena její masturbace, rovněž on sám jí zaslal 7 fotografií, na nichž je vždy zachyceno jeho ztopořené přirození, a dále 1 video, na němž provádí masturbaci, v průběhu uvedené komunikace si s poškozenou rovněž opakovaně psal o tom, jaké sexuální praktiky by spolu chtěli provádět,

ad 2) v blíže nezjištěných dnech v období od 13. 10. 2017 do 16. 12. 2017, v místě jeho bydliště na adrese XY č. p. XY, okres Praha-východ, vykonal opakovaně, přibližně v 5 případech, pohlavní styk s poškozenou nezletilou BBBBB, nar. XY, o níž věděl, že v té době nedosáhla věku 15 let, a to tím způsobem, že se vzájemně uspokojovali rukou na přirození, do něhož jí zasouval taktéž prsty, on jí uspokojoval na přirození rovněž orálně a přikládal svůj penis k jejímu přirození

ad 3) dne 9. 2. 2018, pravděpodobně z místa svého bydliště na adrese XY č. p. XY, okres Praha-východ, zaslal JJJJJ (pseudonym), nar. XY, v úmyslu poškodit poškozenou nezletilou BBBBB, nar. XY, přibližně 18 fotografií a 1 video, které získal jednáním popsáním pod bodem 1) a které nejméně do té doby nezjištěným způsobem přechovával, pravděpodobně ve svém počítači či mobilním telefonu, ačkoliv věděl, že na fotografiích je zachycena poškozená nezletilá BBBBB, tedy osoba mladší 15 let, částečně nebo zcela nahá, zpravidla v eroticky vyzývavých pozicích a s detailními záběry obnaženého poprsí či přirození a na uvedeném videu je zachycena její masturbace, přičemž JJJJJ nabádal a podporoval v tom, aby předmětný materiál rozesílala dalším lidem.

2. Za tato provinění byl mladistvý odsouzen podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestnímu opatření odnětí svobody v trvání dvanácti měsíců, jehož výkon mu byl podle § 33 odst. 1 z. s. m. podmíněně odložen na zkušební dobu dvaceti čtyř měsíců. Podle § 228 odst. 1 a § 229 odst. 2 tr. ř. bylo rozhodnuto rovněž o nároku poškozené na náhradu nemajetkové újmy.

3. Proti tomuto rozsudku podal mladistvý odvolání, které zaměřil výlučně proti výroku o trestním opatření. Krajský soud v Praze, soud pro mládež, jako soud odvolací (dále „Krajský soud v Praze“ či „odvolací soud“), rozsudkem ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. 13 Tmo 44/2019, podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. rozsudek soudu prvního stupně částečně zrušil, a to ve výroku o trestním opatření, a podle 259 odst. 3 tr. ř. ve věci znovu rozhodl tak, že při nezměněném výroku o vině a náhradě nemajetkové újmy mladistvému uložil podle § 187 odst. 1, § 43 odst. 1 tr. zákoníku a § 31 odst. 1, § 33 odst. 1 z. s. m. úhrnné trestní opatření odnětí svobody v trvání osmi měsíců s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu v trvání dvanácti měsíců.

II. Dovolání obviněného a vyjádření k němu

4. Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu mladistvý podal prostřednictvím obhájce dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. pro nesprávné právní posouzení skutku v bodě 2). Soudům vytýkal s odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 22. 3. 1995, sp. zn. IV. ÚS 173/94, že nešlo o jednání dosahující potřebného stupně společenské škodlivosti ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku, neboť s poškozenou jsou si věkem blízcí, věkový rozdíl činí jeden rok a tři měsíce a věk poškozené se v době činu blížil patnáctému roku, avšak tuto okolnost nepromítly do svých závěrů o jeho vině. Soudy nesprávně posoudily závažnost jeho jednání jako mladistvého, což je kategorie pachatelů, u kterých je nutné důkladně posuzovat, zda u sexuálních deliktů nejde o nevýznamné chování, nedosahující potřebné škodlivosti. Bylo nutné vycházet z výpovědi poškozené, která se necítila uvedeným jednáním dotčena. Proto bylo třeba zohlednit neexistenci znaleckého posudku, z něhož by bylo možné usuzovat na psychický stav poškozené nebo trvalé následky po činu a brát bylo třeba do úvahy, že i když se jeho jednání dotklo etických norem, nejde o trestné jednání. Nemohl akceptovat, že soudy nedostatečnou společenskou škodlivost činu v bodě 2) dovozovaly z jeho dalších mu za vinu kladených činů, nebo že nezvažovaly sexuální vyspělost poškozené jako čtrnáctileté dívky, neboť zákonem stanovená věková hranice ve všech případech neodpovídá obecně vyžadovanému požadavku sexuální zdrženlivosti.

5. Z uvedených důvodů závěry vedoucí k právnímu posouzení jako provinění podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku nebyly založeny na dostatečném uvážení všech skutečností v souladu se zásadou subsidiarity trestní represe a principem ultima ratio podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku v návaznosti na ustanovení § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to i ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 6. 2010, sp. zn. 8 Tdo 528/2010, ze dne 25. 2. 2019, sp. zn. 4 Tdo 171/2019, či ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. 11 Tdo 344/2017, jakož i usnesení ze dne 18. 10. 2014, sp. zn. 3 Tdo 998/2014).

6. Mladistvý výhrady zaměřil i proti provinění podle § 193 odst. 1 tr. zákoníku pod bodem 1), neboť český právní řád neobsahuje legální definici pojmů „pornografické dílo“ a „dětská pornografie“, a proto, aby jeho jednání bylo správně právně posouzeno, měl být vyhotoven znalecký posudek. Popsané jednání podle něj mohlo být kvalifikováno toliko jako provinění podle § 192 odst. 1, 3 tr. zákoníku, pro něž byl rovněž odsouzen.

7. Mladistvý výhrady zaměřil i proti trestnímu opatření, jež považoval za nepřiměřené okolnostem, za kterých k činům došlo. V jeho výměře shledával jen exemplární povahu a ze strany soudů šlo v podstatě o tzv. generální prevenci, jak naznačil okresní soud v odůvodnění svého rozsudku, která je však i ve smyslu judikatury Ústavního soudu nepřijatelná (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2011/10, ze dne 11. 6. 2014, sp. zn. I. ÚS 4503/12, a další). Jestliže soudy dostatečně nezjistily negativní dopad jeho jednání na poškozenou, trestní opatření uložily v rozporu se zásadami pro ukládání trestů, bez jeho zřejmé individualizace. Potrestání za spáchaná provinění mladistvý považuje za nepřiměřenou a zbytečnou stigmatizaci své osoby, která může negativně ovlivnit jeho budoucí život. V této souvislosti poukázal i na obsah zprávy o mediaci ze dne 20. 3. 2019, v níž sama poškozená uvedla, že chce za vším udělat tlustou čáru a nemá zájem na jeho potrestání. Z uvedeného prohlášení lze usuzovat na to, že ani ona sama nepocítovala jeho jednání jako závažné či ovlivňující její mravní a tělesný vývoj coby objekt předmětného provinění (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2016, sp. zn. 3 Tdo 373/2016).

8. Z uvedených důvodů mladistvý v závěru dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. 13 Tmo 44/2019, i rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 27. 6. 2019, sp. zn. 16 Tm 4/2019, a aby podle § 265l tr. ř. přikázal soudu prvního stupně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

III. Z vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství

9. K podanému dovolání státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství (§ 265h odst. 2 tr. ř.) poukázala na to, že dovolání mladistvého směřující proti výroku o vině není s ohledem na ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu přípustné. Vycházela z toho, že odvolání bylo podáno toliko proti výroku o trestním opatření rozsudku soudu prvního stupně a odvolací soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumával zákonnost a odůvodněnost pouze tohoto oddělitelného výroku rozsudku, aniž by přezkoumal jiné výroky postupem podle § 254 odst. 2, 3 tr. ř. Mladistvý proto mohl dovolání podat pouze proti výroku o trestním opatření, tedy v tom rozsahu, v jakém byl odvolací soud oprávněn přezkoumat rozsudek soudu prvního stupně. Takové dovolání je Nejvyšší soud pro jeho nepřijatelnost podle § 265i odst. 1 písm. a) tr. ř. povinen odmítnout (viz rozhodnutí č. [20/2004](#) Sb. rozh. tr., dále přiměřeně též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2017, sp. zn. 3 Tdo 864/2017, či ze dne 30. 5. 2019, sp. zn. 6 Tdo 383/2019).

10. Dovolání mladistvého shledala přípustné toliko v části, v níž brojil proti uloženému trestnímu opatření, které je dovoláním napadnutelné jen v omezené míře podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. (srov. rozhodnutí č. [22/2003](#) Sb. rozh. tr.), anebo podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř., jež však mladistvý v dovolání neoznačil. Neztotožnila se s tím, že by uložené trestní opatření bylo nepřiměřeně přísné, či dokonce exemplární, neboť trestní sazba, v rámci které přicházelo v úvahu jeho ukládání, činí podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku jeden rok až osm let, přičemž po modifikaci podle § 31 odst. 1 z. s. m. je snižena sazba šest měsíců až čtyři roky, v níž odvolací soud trestní opatření při samé spodní hranici s podmíněným odkladem v minimální možné výměře v délce jednoho roku ukládal. Jeho výměra proto odpovídá všem zákonným kritériím pro ukládání trestů.

11. Na základě těchto skutečností státní zástupkyně shledala dovolání směřující proti trestnímu opatření za podané z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř., a navrhla, aby ho Nejvyšší soud odmítl podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř.

12. Vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství bylo zasláno obhájci mladistvého k případné replice, kterou však Nejvyšší soud do neveřejného zasedání neobdržel.

IV. K přípustnosti dovolání

13. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

14. Přípustnost dovolání se posuzuje ve vztahu k celému dovolání, což vyplývá z celé jeho zákonném vymezené povahy, protože jde o mimořádný opravný prostředek, který nelze podat proti kterémukoli pravomocnému rozhodnutí, protože není určeno k univerzálnímu přezkumu a k nápravě všech tvrzených vad. Přípustnost dovolání je vymezena v ustanovení § 265a odst. 1, 2 tr. ř. určující, proti jakým rozhodnutím a za jakých podmínek je dovolání přípustné. Z dikce tohoto ustanovení plyne, že rozhodnutí, které lze napadnout dovoláním, musí současně splňovat kumulativně stanovené podmínky, a to, že jde o pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé, jestliže soud rozhodl ve druhém stupni a zákon to připouští. Taxativní výčet rozhodnutí ve věci samé, proti nimž je přípustné dovolání, je uveden v § 265a odst. 2 písm. a) až h) tr. ř.

15. Předpokladem přípustnosti dovolání je podle § 265a odst. 1 tr. ř. skutečnost, že proběhlo řízení před soudem prvního stupně, ve věci rozhodl soud druhého stupně a vydal některé z rozhodnutí předpokládaných ustanovením § 265a odst. 2 tr. ř. Zákonná dikce tak z hlediska přípustnosti dovolání nastoluje procesní situaci, kdy ve věci rozhodl jak soud prvního stupně, tak soud druhého stupně, přičemž pokud soud druhého stupně sám nerozhodl některým z meritorních rozhodnutí předpokládaných ustanovením § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., lze dovoláním napadnout toliko rozhodnutí, kterým soud druhého stupně zamítl nebo odmítl řádný opravný prostředek proti obdobným rozhodnutím vydaným soudem prvního stupně [§ 265a odst. 2 písm. h) tr. ř.].

16. Na základě těchto zákonných podmínek je dovolání nepřípustné, jestliže je jím napadeno jiné rozhodnutí, než je rozhodnutí soudu ve věci samé ve smyslu § 265a odst. 1, 2 tr. ř., anebo když jím dovolatel napadá takovou část rozhodnutí, kterou nepřezkoumával a nebyl povinen přezkoumat ve druhém stupni ani odvolací nebo stížnostní soud. Rozhodnutí soudu druhého stupně lze totiž dovoláním napadat pouze v tom rozsahu, v jakém byl tento soud oprávněn a povinen přezkoumat rozhodnutí soudu prvního stupně podle hledisek vymezených v § 254 odst. 1 tr. ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2003, sp. zn. 7 Tdo 1464/2003, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, sešit č. 3, roč. 2004, pod č. T 666).

17. Uvedená zásada vychází z principu vázanosti odvolacího soudu obsahem podaného odvolání, resp. vytýkanými nedostatky, neboť podle § 254 odst. 1 tr. ř. nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. ř., přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Odvolací soud proto přezkoumá z podnětu podaného odvolání jen ty oddělitelné výroky rozsudku, proti nimž odvolatel podal odvolání, a dále správnost postupu řízení, které jim předcházelo. Oddělitelným výrokem je např. výrok o trestu. Jiné výroky a jim předcházející řízení odvolací soud nesmí zásadně přezkoumávat, i kdyby šlo o výroky, proti nimž by odvolatel mohl podat odvolání, avšak odvolání nepodal. Jestliže odvolání bylo podáno toliko proti výroku o trestu rozsudku soudu prvního stupně a odvolací soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumával zákonnost a odůvodněnost pouze tohoto oddělitelného výroku rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo (aniž byl přitom povinen přezkoumat jiné výroky postupem podle § 254 odst. 2, 3 tr. ř.), může dovolatel napadnout dovoláním rozhodnutí odvolacího soudu jen v tom rozsahu, v jakém byl odvolací soud oprávněn přezkoumat rozsudek soudu prvního stupně. Směřuje-li přesto odvolání proti

výroku, který odvolací soud nepřezkoumával podle § 254 odst. 1 tr. ř. a neměl povinnost jej přezkoumat ani podle § 254 odst. 2, 3 tr. ř., musí být takové dovolání odmítnuto jako nepřijatelné podle § 265i odst. 1 písm. a) tr. ř. (srov. rozhodnutí č. [20/2004](#) Sb. rozh. tr.).

18. Na základě těchto zásad Nejvyšší soud shledal, že dovolání mladistvého je sice přípustné, avšak jen v té části, již brojil proti výroku o trestním opatření, protože odvolací soud ve smyslu § 254 odst. 1 tr. ř. pouze tento výrok přezkoumal.

19. Protože přípustnost dovolání se posuzuje ve smyslu § 265a odst. 1 tr. ř. k dovolání jako celku, je podstatné, zda alespoň jeho část, např. týkající se jen výroku o vině nebo jen výroku o trestu, uvedené podmínky splňuje. Pro to, aby Nejvyšší soud mohl, byť část dovoláním napadeného rozhodnutí přezkoumat, stačí, že je dovolání přípustné jen v části, tzn., jen ve vztahu k některému z oddělitelných výroků. Proto, i když by bylo dovolání formálně nepřijatelné k jednomu z takových oddělitelných výroků, ač k jinému jsou splněny podmínky § 265a odst. 1 tr. ř., nelze takové dovolání odmítnout podle § 265i odst. 1 písm. a) tr. ř., ale je třeba jeho důvodnost posoudit v té části, na niž se důvod nepřijatelnosti nevztahuje. O dovolání jako celku se rozhodne podle výsledku takového přezkumu. Na část, v níž bylo dovolání nepřijatelné, se poukáže jen v odůvodnění rozhodnutí o dovolání.

20. Posoudí-li se obsah dovolání mladistvého, to směřovalo jak proti výroku o vině, tak i proti výroku o trestním opatření, což jsou oddělitelné výroky, a bylo třeba ke každému z nich zvlášť zkoumat, zda je dovolatel mohl dovoláním napadnout.

21. Z obsahu spisu plyne, že mladistvý podal odvolání proti rozsudku Okresního soudu Praha-východ ze dne 27. 6. 2019, sp. zn. 16 Tm 4/2019, prostřednictvím obhájce (č. l. 211 až 218), a to výhradně proti výroku o trestním opatření, které považoval za nepřiměřeně přísné zejména s ohledem na malou závažnost činu, o který se jedná, ale i k jeho osobním poměrům, neboť trestné jednání mělo neblahý vliv na jeho psychiku, trestní řízení pro něj bylo významným poučením a odstrašující skutečností, což dokládá i zhoršení jeho duševního stavu. Projevil lítost nad spáchanými činy a uvědomil si jejich dopad, a proto se domáhal snížení trestního opatření pod spodní hranici trestní sazby za splnění podmínek § 32 z. s. m. Zjevně tedy výrok o vině v odvolání nenapadal.

22. Na podkladě tohoto odvolání odvolací soud přezkoumávající rozsudek soudu prvního stupně, když zrušil jeho rozsudek ve výroku o trestním opatření, sám znovu rozhodl a mladistvému trestní opatření odnětí svobody uložil v nižší výměře. V odůvodnění rozsudku výslovně k rozsahu své přezkumné činnosti konstatoval, že „vzhledem k tomu, že proti výroku o vině nebyly vneseny žádné výhrady, tak tuto část krajský soud v intencích zásady tzv. omezeného revizního principu nepřezkoumával“. Odvolací soud proto „přezkoumal toliko zpochybňovaný výrok o trestním opatření“ (viz body 6., 7. citovaného rozsudku). V další části napadeného rozsudku pak vysvětlil, z jakých důvodů považoval trestní opatření uložené rozsudkem soudu prvního stupně za neadekvátní a jeho výměru snížil (viz strany 3 a 4 body 7. až 13. napadeného rozsudku).

23. Z uvedeného je zřejmé, že odvolací soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal výhradně výrok o trestním opatření. Výrok o vině nepřezkoumával. V takovém případě mladistvý mohl i dovoláním napadnout rozhodnutí odvolacího soudu jen ve vztahu k výroku o trestním opatření. Nemohl se však již v dovolacím řízení domáhat přezkoumání výroku o vině.

24. Z těchto důvodů, když mladistvý v dovolání vedle výroku o trestním opatření brojil i proti výroku o vině, je v této části dovolání nepřijatelné, a proto tuto část Nejvyšší soud ve smyslu § 265i odst. 1 písm. a) tr. ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2010, sp. zn. 6 Tdo 719/2010, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, sešit č. 67, roč. 2010 pod č. T 1305) nemohl pro nepřijatelnost přezkoumat (viz rozhodnutí č. [20/2004](#) Sb. rozh. tr.). Samostatně však

výrokem o tomto svém postupu nerozhodoval, protože o dovolání je třeba rozhodnout jako o celku.

V. K výhradám proti výroku o trestním opatření

25. Mladistvý dovoláním výrok o trestním opatření napadal na podkladě dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., který se uplatní, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Z těchto zásad je patrné, že uvedený dovolací důvod dopadá na případy týkající se výroku o vině, kdy skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným (srov. rozhodnutí č. 36/2004/18 Sb. rozh. tr.). Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze s odkazem na uvedený dovolací důvod vytýkat též „jiné nesprávné hmotněprávní posouzení“, jímž se rozumí zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva. Za „jiné hmotněprávní posouzení“, na němž je založeno rozhodnutí ve smyslu důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je možno, pokud jde o výrok o trestu, považovat jen jiné vady tohoto výroku záležející v porušení hmotného práva, než jsou otázky druhu a výměry trestu, jako je např. pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný nebo úhrnný trest, popř. společný trest za pokračování v trestném činu (viz rozhodnutí č. [22/2003](#) Sb. rozh. tr.).

26. Podle obsahu podaného dovolání však mladistvý uvedené požadavky nesplnil, protože trestní opatření považoval za výhradně exemplární a uložené v rozporu s pravidly pro jeho ukládání, aniž by byly zvažovány všechny skutečnosti, které snižovaly škodlivost jeho činu pro společnost, jíž soudy dostatečně nezvažovaly. Takto formulovanými výhradami uvedeným zásadám pro podání dovolání nevyhověl, protože se netýkají nedostatků „jiného hmotněprávního posouzení“ záležejících v porušení hmotného práva, ale nepřiměřené výměry trestního opatření, které mladistvý považuje za přísný a tvrdý postih, nevystihující podstatu jemu za vinu kladené trestné činnosti. Takové námitky nevyhovují ani ustanovení § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., podle něhož je možné námitky proti druhu a výměře trestu s výjimkou trestu odnětí svobody na doživotí v dovolání úspěšně uplatnit jen v rámci zákonného důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., ale jen tehdy, jestliže byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou zákonem za trestný čin, jímž byl uznán vinným. Jiná pochybení soudu spočívající v nesprávném druhu či výměře uloženého trestu, zejména nesprávné vyhodnocení kritérií uvedených v § 39 až § 42 tr. zákoníku, a v důsledku toho uložení nepřiměřeně přísného trestu nebo naopak mírného trestu, nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. ř. [viz rozhodnutí č. [22/2003](#) Sb. rozh. tr.].

27. Průlom do těchto pravidel by mohl ve vztahu k výroku o trestu (trestním opatření) nastat pouze tehdy, pokud by byly shledány při jeho ukládání zásadní procesní nedostatky zakládající porušení pravidel spravedlivého procesu (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. II. ÚS 1624/2019). Nelze však vyloučit zrušení konkrétního nepřiměřeného trestu v dovolacím řízení výjimečně i mimo dovolací důvody tehdy, „pokud je napadeným rozhodnutím uložený trest trestem extrémně přísným, zjevně nespravedlivým a nepřiměřeným“ (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1561/2016), anebo jestliže je uložený trest v tak extrémním rozporu s povahou a závažností trestného činu a s dalšími relevantními hledisky, že by byl neslučitelný s ústavním principem proporcionality trestní represe, vymezeným v nálezu Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04, podle něhož je zásada přiměřenosti trestních sankcí předpokladem zachování obecných principů spravedlnosti a humánnosti sankcí. Proto je třeba zkoumat, zda zásah do osobní svobody pachatele obecným pořádkem předvídaný, je ještě proporcionálním zásahem či nikoliv (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2017, sp. zn. 8 Tdo 1694/2016).

28. Z těchto všech hledisek Nejvyšší soud na podkladě dovolání mladistvého směřujícího proti výroku

o uložení trestního opatření odnětí svobody podmíněně odloženého zkoumal, zda byly při jeho ukládání všechny zmíněné zásady dodrženy, a to i z hledisek stanovených v § 3 odst. 2 z. s. m., podle něhož trestní opatření lze použít pouze tehdy, jestliže zvláštní způsoby řízení a opatření, zejména obnovující narušené sociální vztahy a přispívající k předcházení protiprávním činům, by zřejmě nevedly k dosažení účelu zákona o soudnictví ve věcech mládeže. Podle obsahu přezkoumávaných rozhodnutí shledal, že soudy dodržely všechna rozvedená hlediska a je třeba zejména zdůraznit, že odvolací soud po přezkoumání odvolání mladistvého trestní opatření uložené soudem prvního stupně zmírnil tak, že mladistvému uložil podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku úhrnné trestní opatření odnětí svobody na osm měsíců, které podmíněně odložil na dvanáct měsíců. Vycházel z dolní hranice zákonné trestní sazby v uvedeném ustanovení stanovené od jednoho roku a horní hranice osmi let, snížené za podmínek § 31 odst. 1 z. s. m. na polovinu, tedy ve snížené sazbě od šesti měsíců do čtyř let. Výši výměry odvodil ze zjištěných poměrů mladistvého, tak i z jeho osoby a okolností činů, jimiž byl uznán vinným. Zabýval se i dobou dvou roků, která od spáchání posuzovaných provinění uběhla, během níž nebyly k mladistvému zjištěny žádné negativní poznatky. Pro ještě mírnější uložení trestního opatření však podmínky neshledal, zejména se zřetelem na okolnosti, za nichž k činu pod body 2) a 3) došlo, kde negativně hodnotil, že když vztah mezi mladistvým a poškozenou vymezený v bodě bod 1) skončil, využil svědkyni JJJJJ, aby se poškozené v podstatě pomstil, aby ji znemožnil, což se mu částečně povedlo právě přeposláním jí pořízených videí. Rovněž zdůraznil dopad, jaký toto jeho jednání mělo na poškozenou, která se bála chodit do školy a trpěla v důsledku toho psychickými potížemi, jež jen velmi pomalu odeznívaly. Odvolací soud rovněž se zřetelem na všechna učiněná zjištění vysvětlil i důvody, pro které nebyly splněny podmínky pro postup podle § 32 z. s. m., jehož se mladistvý dožadoval (viz body 10. až 13. rozsudku odvolacího soudu).

VI. Závěr Nejvyššího soudu

29. Z uvedeného Nejvyšší soud shledal, že v přezkoumávané věci se nejedná o žádné extrémní nedostatky ani extrémně nepřiměřenou výměru trestního opatření. Soud odvolací dbal též na zásadu přiměřenosti (proporcionality) v širším slova smyslu, podle níž se řídil, a v jejím duchu trestní opatření mladistvému vyměřil, čímž bral do úvahy v něm vyjádřený zákaz nadměrnosti zásahů do práv a svobod, dostatečně zohlednil dobu od spáchání provinění i řádný způsob života, který mladistvý po celou tuto dobu vedl (srov. přiměřeně nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 4. 2007, sp. zn. III. ÚS 747/06, ze dne 11. 6. 2014, sp. zn. I. ÚS 4503/12, a další).

30. Lze shrnout, že soudy se zabývaly všemi rozhodnými skutečnostmi, které byly povinny při ukládání trestního opatření zvažovat z hledisek stanovených v § 37 až 42 tr. zákoníku i § 3 odst. 2, 3, § 24 a § 25 z. s. m., a to jak s ohledem na osobu mladistvého, na kterou soudy soustředily pozornost primárně, a následně zvažovaly i okolnosti a souvislosti, za nichž byly činy, jimiž byl uznán vinným, spáchány. Dostatečně braly do úvahy i vztah polehčujících a přitěžujících okolností, a neopomenuly ani možnosti nápravy mladistvého, které posuzovaly ze všech rozhodných hledisek a souvislostí, včetně jeho postoje ke spáchaným proviněním, poškozené následkům, které u ní vznikly.

31. Nejvyšší soud shledal, že soud druhého stupně při ukládání podmíněného trestního opatření odnětí svobody své závěry vysvětlil, a jeho výrok proto netrpí tím, že by byl nepředvídatelný nebo nespravedlivý, naopak koresponduje se všemi rozhodnými principy.

32. Vzhledem k tomu, že v části dovolání, jež Nejvyšší soud mohl přezkoumat, nebyly namítány žádné vady, kterými by byl naplněn označený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., případně ve smyslu jiných důvodů [např. § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.], a nedošlo k porušení práva na spravedlivý proces ani extrémním vadám při ukládání trestního opatření, Nejvyšší soud dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. jako podané z jiného než zákonem uvedeného důvodu.

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)